

Zápis ze schůze Výboru pro legislativu a financování Rady vlády pro nestátní neziskové organizace

Úřad vlády České republiky – 13. června 2014

Přítomni / omluveni – viz prezenční listina (Příloha k zápisu)

Schůzi Výboru pro legislativu a financování Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (dále jen „Výbor“) řídila jeho předsedkyně Mgr. P. Kalusová.

Program schůze:

- 1) Zahájení a schválení programu**
- 2) Kontrola úkolů z poslední schůze a nové úkoly ze zasedání Rady vlády pro nestátní neziskové organizace dne 3. června 2014**
- 3) Novela Zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy**
- 4) Návrh zákona o statusu veřejné prospěšnosti**
- 5) Problematika aplikační praxe občanského zákoníku v případě spolků**
- 6) Novela zákona o dobrovolnické službě a problematika dobrovolnictví**
- 7) Stav ukončování smluv s nadacemi – příjemci příspěvku z Nadačního investičního fondu**
- 8) Příprava Koncepce státní politiky vůči veřejně prospěšným subjektům soukromého práva**
- 9) Informační blok:**
 - **Seminář „Trendy a charakteristiky českého neziskového sektoru 10 let po vstupu České republiky do Evropské unie“**
 - **Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2015**
- 10) Různé**

Ad 1) Zahájení a schválení programu

Schůzi Výboru zahájila Mgr. P. Kalusová, přivítala všechny přítomné členy Výboru i hosty dnešní schůze.

Ad 2) Kontrola úkolů z poslední schůze a nové úkoly ze zasedání Rady vlády pro nestátní neziskové organizace dne 3. června 2014

Mgr. P. Kalousová provedla kontrolu úkolů z minulé schůze dne 27. února 2014: co se týče problematiky potravinové pomoci a DPH, nikdo z Evropské komise nemá zájem se kulatého stolu zúčastnit.

Poslanecký návrh zákona, který navrhuje zrušení soudních poplatků pro nestátní neziskové organizace (dále jen „NNO“), je v prvním čtení v poslanecké sněmovně. Ing. M. Šedivý doporučoval vyvíjet tlak na poslance, aby zařadili zmíněnou novelu zákona na program schůze poslanecké sněmovny co nejdříve.

JUDr. H. Frišenská poté informovala Výbor o posledním zasedání Rady vlády pro NNO (dále jen „RVNNO“) dne 3. června 2014. Novelizace Zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky NNO ústředními orgány státní správy (dále jen „Zásady“) RVNNO projednala a doporučila, aby Zásady obsahovaly kromě navrženého vzoru memoranda o dlouhodobé spolupráci ministerstva s NNO i vzor smlouvy o dlouhodobé spolupráci ministerstva s NNO. V důsledku toho musely být Zásady přepracovány a sekretariát RVNNO tedy požádal o odklad předložení tohoto materiálu vládě do konce července 2014. RVNNO dále projednala Národní akční plán společenské odpovědnosti organizací v České republice, spolufinancování projektů NNO v programovém období 2014 – 2020, návrh zákona o statusu veřejné prospěšnosti a problematiku přechodu financování sociálních služeb ze státu na kraje od roku 2015. JUDr. H. Frišenská upozornila, že usnesením vlády ze dne 5. května 2014 č. 332 došlo ke změně Statutu RVNNO a ke jmenování dvou nových místopředsedkyň RVNNO.

Ing. J. Kamenický k tématice sociálních služeb uvedl, že podpora sociálních služeb prostřednictvím služeb obecného hospodářského zájmu se nyní nediskutuje, ale podle jeho informací připravuje Evropská komise nové blokové výjimky, které by měly pokrýt většinu toho, co v současné době spadá do veřejné podpory. JUDr. H. Frišenská odpověděla, že sekretariát RVNNO zjistí případné podrobnosti od Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády České republiky.

K problematice přechodu financování sociálních služeb na kraje, který Výbor považoval za nedostatečně připravený, navrhla Mgr. P. Kalousová informovat o tomto postoji Výboru dopisem předsedu RVNNO s doporučením, aby se připojil k žádostem NNO a odborné veřejnosti o odložení přechodu financování o půl roku, resp. rok, během kterého by bylo možné přechod lépe připravit, a to včetně informování poskytovatelů sociálních služeb.

Ad 3) Novela Zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy

JUDr. H. Frišenská zopakovala již zmíněnou informaci o problematice memoranda, resp. smlouvy o dlouhodobé spolupráci ministerstva s NNO. Na zasedání RVNNO dne 3. června 2014 se členové RVNNO přiklonili k návrhu předsedy RVNNO kromě nezávazného memoranda ponechat v Zásadách i možnost smlouvy. Sekretariát RVNNO návrh Zásad dle požadavků RVNNO přepracoval a navrhl vzor této smlouvy. Návrh smlouvy nyní čeká na schválení předsedou RVNNO. Tento návrh byl členům rozeslán jako jeden z podkladů na dnešní schůzi.

JUDr. L. Deverová přislíbila zpracovat k návrhu smlouvy své připomínky.

K připomínkování smlouvy vyzvala Mgr. P. Kalousová i ostatní členy Výboru, a to v průběhu nejbližších dní.

Ad 4) Návrh zákona o statusu veřejné prospěšnosti

Mgr. P. Kalousová konstatovala, že Mgr. M. Svatoš, který měl o návrhu zákona referovat, se bohužel na poslední chvíli omluvil.

Ing. M. Šedivý uvedl, že o návrhu zákona jednala několikrát pracovní skupina, složená ze zástupců Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva financí (dále jen „MF“), sekretariátu RVNNO a některých NNO. Návrh zákona stále vychází z verze, která byla v loňském roce zamítnuta senátem. Spolupředkladatelem zákona je podle plánu legislativních prací vlády nově MF. Návrh zákona by měl být v červnu / červenci rozeslán k připomínkám. Všechny sporné body hodlá Ministerstvo spravedlnosti řešit až v rámci vnějšího připomínkového řízení. Ing. M. Šedivý zdůraznil, že členům Asociace veřejně prospěšných organizací Česká republika se návrh zákona jeví jako velice široký a příliš „měkký“, tudíž nemusí splnit očekávání, která na něj byla primárně kladena.

Ad 5) Problematika aplikační praxe občanského zákoníku v případě spolků

PhDr. J. Tošner uvedl, že Hestia, o.s. komunikuje s cca 80 dobrovolnickými centry, které mají právní formu spolků. Spolky si často nevědí rady s novinkami, které přinesl nový občanský zákoník. Navrhl proto zpracovat nějakou příručku pro spolky na téma nového občanského zákoníku.

Mgr. P. Kalousová uvedla, že o takovém návrhu už jednal Výbor v minulosti. Sekretariát RVNNO měl původně v plánu nechat takovou publikaci zpracovat, posléze z toho však sešlo s ohledem na vyjádření některých členů Výboru, že je takový materiál nadbytečný.

JUDr. L. Deverová konstatovala, že problémy nejsou ani tak s aplikací nového občanského zákoníku, jako s rejstříkovými soudy. Soudy nezajímají různé metodiky nebo výklady, soudy vycházejí z důvodové zprávy k příslušným zákonům. Některé soudy např. nechtějí přijímat návrhy od pobočných spolků. JUDr. L. Deverová doporučila obrátit se s těmito problémy na předsedy vrchních soudů.

Ing. M. Šedivý upozornil, že i kdyby taková příručka vznikla, bude to stejně jen doporučení. Obával se toho, že problematika spolků je natolik různorodá, že to nebude možné zpracovat do jedné publikace.

JUDr. L. Deverová dodala, že aktuální úprava spolků je natolik liberální, že ji půjde jen těžko zobecnit. Podle ní by bylo spíš lepší vytvořit nějaké kontaktní místo pro otázky a odpovědi.

JUDr. H. Frišenská uvedla, že si dovede představit příručku pro neprávnický s praktickými návody na postupy spolků, a to nejen podle nového občanského zákoníku, ale i ve vzájemných souvislostech mezi platnými zákony, případně dotačními politikami státu.

PhDr. J. Tošner uvedl, že přes léto připraví návrh struktury příručky, kterou předloží Výboru na jeho příští schůzi. Další postup se dohodne v září 2014.

Ad 6) Novela zákona o dobrovolnické službě a problematika dobrovolnictví

JUDr. M. Barbořík nejprve představil Výboru již platnou a účinnou novelu zákona o dobrovolnické službě. Tato novela byla připravena v reakci na novou rekodifikaci soukromého práva. Kromě toho zavedla možnost dobrovolnické služby i členů organizace, vydávání osvědčení o vykonané dobrovolnické službě, stanovila, že jak vysílající, tak přijímající organizace musí být veřejně prospěšné. Může se jednat o tyto právní formy: nadace a nadační fondy, spolky, ústavy, sociální družstva, církve a náboženské společnosti a jejich právnické osoby. Nově mohou být jako přijímající organizace např. stát, kraje, obce, příspěvkové organizace a nemocnice s právní formou akciové společnosti – dobrovolnická služba však v takovém případě nesmí souviset s podnikáním. RNDr. P. Couf vyjádřil pochybnost nad proveditelností takového požadavku.

K návrhu nového zákona o dobrovolnictví uvedl JUDr. M. Barbořík, že do konce roku 2014 má být vládě předložen jeho věcný záměr. Ministerstvo vnitra zatím sepsalo základní teze zákona, které veřejně projednalo dne 10. června 2014. V současné době sbírají podněty a na podzim budou zpracovány upřesněné teze nového zákona.

Ing. H. Frýdlová poté představila strukturu nového zákona o dobrovolnictví. Zákon má mít tři části: první část bude upravovat dobrovolnictví v nejširším smyslu, v druhé části zákona budou uvedeny povinnosti vyplývající z organizování dobrovolnictví dobrovolnickými organizacemi a podmínky čerpání benefitů vymezených zákonem, a třetí část zákona bude upravovat akreditované dobrovolnictví.

JUDr. H. Frištenská zdůraznila, že úkolem každého zákona je regulace určité skutečnosti, proto by rozhodně nedoporučovala, aby zákon upravoval tu nejširší část dobrovolnictví, protože přinese omezení. Zatím není tato oblast regulována ničím, a z hlediska soukromého práva co není zákonem zakázáno, je dovoleno.

Mgr. P. Kalousová doporučila, aby si členové Výboru předložené teze zákona prostudovali. Poté budou znovu projednány na příští schůzi Výboru za účasti předkladatele.

Ad 7) Stav ukončování smluv s nadacemi – příjemci příspěvku z Nadačního investičního fondu

JUDr. J. Niklas podal členům Výboru informaci o stavu ukončování smluv MF s nadacemi – příjemci příspěvku z Nadačního investičního fondu (dále jen „NIF“). K ukončení smlouvy je samozřejmě potřeba souhlasu obou stran. MF zatím obeslalo 45 nadací, z nichž dosud 28 ukončení smlouvy podepsalo. V případě ukončení smlouvy skončí i veřejnosprávní kontrola ze strany MF, zůstane běžná, nespecifická kontrola finančními ředitelstvími.

Ing. J. Müller měl k problematice ukončování smluv tyto otázky:

- 1) Smlouva je jediným dokladem o poskytnutí příspěvku z NIF. Pokud dojde k ukončení této smlouvy, nadace přijdou o jediný doklad o tom, na základě čeho získaly příspěvek z NIF. Kromě toho, tehdejší stanovisko Legislativní rady vlády bylo v tom smyslu, že tyto smlouvy ukončit nejde.
- 2) Rozsah kontroly nadací je dán smlouvou. Zrušením smlouvy dojde i ke zrušení závazků ze smlouvy – co se tedy bude kontrolovat?
- 3) Smlouva stanoví, že v případě novelizace zákona o nadacích může být smlouva změněna dodatkem. Zákon o nadacích byl zrušen a MF místo dodatku nabízí nadacím zrušení smlouvy. Podle Ing. J. Müllera není zrušení smlouvy pro nadace příliš výhodné, protože přijdou o poměrně slušnou jistotu, např. co se týče rozsahu kontrol.

RNDr. P. Couf k problematice budoucích kontrol nadací upozornil, že zrušením smlouvy přece nedojde k jejímu zrušení od počátku. Kontrolovat plnění smlouvy bude možné, ale jen po dobu jejího trvání.

Ing. J. Adamec prohlásil, že podpisem ukončení smlouvy se nadace zřeknou svého poslání.

JUDr. J. Niklas upozornil, že v dohodě o ukončení smlouvy je stanoveno, že příspěvek z NIF zůstane součástí nadační jistiny. Na otázky Ing. J. Müllera odpověděl takto:

- 1) V žádném relevantním dokumentu není uvedeno, že smlouvy nelze nikdy ukončit.
- 2) Kontrola plnění závazků ze smlouvy o NIF po jejím ukončení již prováděna nebude, neměla by být na základě čeho prováděna.

JUDr. L. Deverová vznesla dotaz, kdo bude dodržování dohody o tom, že nadační kapitál tvořený příspěvkem z NIF nemůže být snížen, kontrolovat.

Ing. J. Müller konstatoval, že jeho nadace bude požadovat uzavření dodatku ke smlouvě, ve kterém zůstane zachováno, od koho nadace příspěvek z NIF obdržela a jaký bude rozsah kontrol nadace. JUDr. J. Niklas vyjádřil ochotu specifický text dodatku dojednat.

Ad 8) Příprava Koncepce státní politiky vůči veřejně prospěšným subjektům soukromého práva

Mgr. P. Kalousová informovala přítomné o úkolu pro RVNNO zpracovat pro vládu Koncepci státní politiky vůči NNO do roku 2020, a to s termínem předložení vládě do poloviny roku 2015.

Ad 9) Informační blok:

- **Seminář „Trendy a charakteristiky českého neziskového sektoru 10 let po vstupu České republiky do Evropské unie“**

JUDr. H. Frištenská podala přítomným stručnou informaci o semináři, který se konal dne 12. června 2014. Seminář uspořádala RVNNO ve spolupráci s Centrem pro výzkum

neziskového sektoru Masarykovy univerzity a Zastoupením Evropské komise v České republice seminář. Seminář byl zařazen mezi oficiální akce, konané k výročí deseti let vstupu České republiky do Evropské unie. Prezentace, které na semináři zazněly, jsou ke stažení na <http://rvnno.vlada.cz>.

- **Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2015**

JUDr. H. Frištenská uvedla, že Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2015 byly zpracovány sekretariátem RVNNO na základě podkladů do dotujících resortů, již prošly připomínkovým řízením a vláda je projedná na své schůzi dne 16. června 2014.

Ad 10) Různé

Ing. J. Adamec nesouhlasil s pátečními termíny schůzí Výboru a požadoval změnu termínu příští schůze Výboru dne 26. září 2014. Po diskusi Mgr. P. Kalusová navrhla termín 26. září 2014, ale dopoledne, od 10:00 hod. Členové Výboru s tím vyjádřili souhlas.

Mgr. P. Kalusová, v.r.
předsedkyně Výboru pro legislativu a financování
Rady vlády pro nestátní neziskové organizace